

Preventivní program

Gymnázium Aš
školní rok 2022/23

ŠKOLNÍ METODIK PREVENCE

Mgr. Milada Soukupová

e-mail milada.soukupova@gymas.cz

Úvod

Cílovou skupinou preventivního programu jsou žáci (starší školní věk 12-15 let a mládež 15-18 let), jejich zákonní zástupci, pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci a všichni přátelé školy.

Charakteristika školy

Gymnázium se nachází téměř ve středu města Aš. Školu tvoří komplex tří propojených budov a jídelny, které jsou umístěny v jednom areálu. Během přestávek se žáci za dohledu učitelů přesouvají a pohybují volně mezi budovami. Gymnázium je menší škola, rodinného typu. V současné době navštěvuje školu 223 žáků. Jsme osmileté gymnázium, v každém ročníku máme po jedné třídě. Na nižším stupni gymnázia (prima až kvarta) je ve třídách 30 žáků, na vyšším stupni (kvinta až oktáva) je to o něco méně, z důvodu odchodu žáků na specializované střední školy. Celkem na gymnáziu učí 21 pedagogů. V přízemí hlavní budovy jsou umístěny skříňky na uložení oblečení, učení a jiných osobních věcí žáků. Každý žák má svíji skříňku s klíčkem. V případě zapomenutí klíčku doma, je možnost zapůjčení duplikátu v kanceláři školy. Za případnou ztrátu věcí uložených mimo skříňku, nenese škola zodpovědnost. Gymnázium nabízí budoucím žákům všeobecné studijní zaměření s některými nadstandardními prvky. Například posilněnou výuku cizích jazyků, opřenu o mezinárodně uznávanou zkoušku FCE. V němčině se můžeme opřít o dlouholetou spolupráci s německými školami a institucemi. Znalosti německého jazyka mohou studenti ve vyšších ročnících korunovat složením státní zkoušky Sprachdiplom. Škola integruje environmentální vzdělávání do všech předmětů - ekologické myšlení by se mělo prolínat všemi oblastmi vzdělávání. Podílí se na aktivitách, zaměřených na získání citlivého, odpovědného a trvale udržitelného vztahu k přírodnímu prostředí.

Ve škole funguje školní poradenské pracoviště pro žáky, rodiče i pedagogy. Každý může v době konzultačních hodin či o velké přestávce přijít se svým problémem, prosbou, přáním či stížností. Členy školního poradenského týmu jsou:

Ředitel školy – Mgr. Petr Jelínek

Výchovný poradce a metodik prevence – Mgr. Milada Soukupová

Třídní učitelé

Funkce členů školního poradenského týmu:

Ředitel – vytváří podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů (SPJ):

- a) zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole
- b) koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním preventivního programu
- c) začleněním preventivního programu do osnov a učebních plánů ŠVP
- d) řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem SPJ ve škole
- e) jmenováním školního metodika prevence a poskytnutím prostoru pro vzdělávání a jeho činnost
- f) podporou týmové spolupráce všech pedagogů při přípravě, realizaci a vyhodnocování jednotlivých aktivit
- g) podporou aktivit zaměřených na využití volného času žáků

Výchovný poradce – zajišťuje:

- a) kariérové poradenství a poradenskou činnost při rozhodování o dalším vzdělávání
- b) péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SPU, nadaní žáci...)
- c) péče o integrované žáky
- d) poskytování informací žákům a jejich zákonným zástupcům o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízeních v regionu
- e) shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších zařízení
- f) tvorba individuálních vzdělávacích plánů
- g) pomoc a rada při výskytu studijní neúspěšnosti

Metodik prevence

Metodické a koordinační činnosti

- a) koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy
- b) koordinace a podílení se na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci SPJ
- c) metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence
- d) koordinace vzdělávání ped. pracovníků školy v oblasti SPJ
- e) koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na integraci nově přichozích žáků

- f) koordinace spolupráce školy s orgány státní správy, spolupráce s okresním metodikem prevence a odbornými pracovišti
- g) shromažďování odborných zpráv poradenských zařízení v rámci prevence
- h) vedení písemných záznamů činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření

Informační činnost

- a) zajišťování a předávání odborných informací o problémech SPJ a o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy
- b) získávání nových odborných informací a zkušeností
- c) vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence SPJ

Poradenská činnost

- a) vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy SPJ
- b) poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli)
- c) spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů s pojených s možnostmi rozvoje SPJ u žáků a tříd

Třídní učitel

- a) spolupracuje s metodikem prevence na zachycení varovných signálů
- b) podílí se na realizaci preventivního programu a na diagnostice vztahů ve třídě
- c) motivuje žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy a dbá na jejich důsledné dodržování, vytváří bezpečnou atmosféru a pozitivní klima ve třídě
- d) podporuje rozvoj pozitivních interakcí mezi žáky třídy
- e) zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru
- f) je garantem spolupráce školy se zákonným zástupcem žáka
- g) získává a udržuje si přehled o osobních zvláštностech žáků a o rodinném zázemí

Analýza výchozí situace

Na základě evaluace z předešlého školního roku, kdy jsme zjistili několik případů psychických potíží u žáků, zneužívání kyberprostoru k posměškům a nevhodným fotografiím a lehkou kyberšikanu, dále jsou častým tématem otázky sexuální orientace a otázky „kdo jsem“. Proto bude v letošním školním roce preventivní program zaměřen více na tato témata.

1) Vnitřní zdroje

Gymnázium je složeno ze tří budov propojenými chodbami, učebna hudební výchovy a jídelna je umístěna mimo, ale v areálu školy. V části vstupní haly jsou umístěny dva stoly na stolní tenis. Zde se mohou žáci o přestávkách či při čekání na odpolední vyučování odreagovat. Každoročně je pro ně připraven školní turnaj jednotlivců a dvojic. Na každém patře školy na chodbách jsou umístěna křesla a gauče, kde si mohou žáci odpočinout a zpříjemnit čekání na vyučování.

V jarních a letních měsících mohou žáci využít k relaxaci venkovní zahradu školy s lavičkami. V celé škole je žákům umožněn přístup na žákovskou Wi-Fi.

Složení žáků je z větší části české populace, v každé třídě se nachází několik příslušníků vietnamské národnosti. Cizinci však doposud neměli výchovné ani studijní problémy.

Rizikovým prostředím školy, kde nejčastěji dochází k nežádoucím SPJ jsou toalety, prostory mezi skříňkami, třídy o přestávkách. Nejvíce SPJ podléhají žáci nižšího stupně gymnázia (starší školní věk 12-15 let).

Vyučované předměty, ve kterých je zařazována a diskutována problematika SPJ: biologie, chemie, občanská výchova, ZSV, český jazyk, cizí jazyky, tělesná výchova, estetická výchova, výtvarná výchova, informatika, dramatická výchova.

Postup při řešení SPJ je nejprve v kompetenci třídního učitele, pokud dojde k opakování přestupků nebo si třídní učitel vyžádá pomoc, schází se poté školní poradenský tým zastoupený panem ředitelem, výchovným poradcem a metodikem prevence, třídním učitelem a zákonným zástupcem.

Konzultační hodiny - každý vyučující má vypsány konzultační hodiny, které mohou žáci a rodiče po domluvě využít ke konzultaci různých problémů. Konzultační čas metodika prevence je ve středu od 13:00 do 14:00 nebo v průběhu velkých přestávek.

Kontaktní místa ve škole

Žáci se mohou s problémy obracet přímo na členy školního poradenského týmu osobně nebo e-mailem, dále mají povědomí o portálu nntb.cz.

Informační nástěnky pro žáky a rodiče – přízemí hlavní budovy. Jsou zde některé potřebné informace a kontakty.

Schránka důvěry zatím není umístěna, je však v jednání její pořízení.

2) Vnější zdroje

a) Spolupráce s institucemi

Pedagogicko-psychologická poradna Cheb

Policie ČR, oddělení Městské policie Aš

Okresní metodik prevence

Městský dům dětí a mládeže

Okresní soud Cheb

Dětské lékaři

b) Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči je chápána jako součást péče o žáky. Rodiče se na školu obracejí spíše s konkrétními požadavky ve vztahu ke svým dětem.

Informovanost rodičů – třídní schůzky (rodičům jsou zde předkládány informace týkající se především kyberprostoru a povědomí o psychických potížích žáků, prospěchu a dění ve škole), webové stránky školy, skolaonline.cz, dny otevřených dveří, celoškolské akce (pasování žáků primy, vánoční besídka, Majáles). Škola spolupracuje s rodiči v oblasti zdravého životního stylu žáků a v oblasti sportu.

Rodiče mohou využívat konzultací metodika prevence a výchovné poradkyně. Po domluvě je možná schůzka s jakýmkoli pedagogickým pracovníkem naší školy.

Výchovná opatření jsou rodičům sdělována písemně, přes školu online.

Žáci jsou prokazatelně seznámeni se školním řádem.

c) Síť organizací a služeb poskytujících odbornou pomoc, internetové odkazy a poradny

Pedagogicko-psychologická poradna Cheb

Palackého 1562/8, 35002 Cheb

info@ppp-cheb.cz

+420 354 439 396

Linka bezpečí 116111, 800155555

www.pppkv.cz

www.nntb.cz

www.prevencekriminality.cz

www.sikana.cz

www.kr-karlovarsky.cz

Cíle preventivního programu

1) Krátkodobé cíle

- Účast na pravidelných setkáních školních metodiků prevence v rámci okresu Cheb
- Školení pro pedagogy v oblasti vedení třídnických hodin
- Zvýšit rodičům povědomí o stále se zvyšující hrozbě pohybu v kyberprostoru a o závislosti dětí na komunikačních technologiích.
- Spolupracovat s rodiči při zjištění nejisté sexuální orientace a určení identity žáků a zajistit poradenskou činnost

Aktivity pro žáky:

- Den vody, Den Země, čtení v knihovně
- žáci primy se zúčastní tradičního ekologického kurzu v Sedmihorkách
- adaptační kurz pro žáky primy na začátku školního roku
- v průběhu celého roku budou žákům nabízeny další aktivity dle aktuálních potřeb a nabídek institucí, se kterými spolupracujeme
- lyžařské a turistické kurzy
- návštěvy divadelních představení, galerií, koncertů
- organizace vánoční besídky, pasování žáků primy, Majálesu
- slavnostní recepce v Mariánských Lázních
- účast na školních sportovních soutěžích
- návštěva Okresního soudu Cheb
- zájezdy do německy mluvících zemí
- přednášky s Policií ČR
- učitelé vedou v jednotlivých předmětech své žáky k samostatnosti, toleranci a zodpovědnosti za své názory a činy
- třídnické hodiny
- žakovská rada
- besedy na aktuální témata se specialisty v daném oboru

2) Dlouhodobé cíle

Výchova ke zdravému životnímu stylu, orientace a znalost kyberprostoru a komunikačních technologií, orientace v otázkách identity a sexuální orientace.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti SPJ, v otázkách sexuální orientace žáků a v pochopení jejich identity.

Rozvoj dovedností k budování a posilování pozitivních vztahů mezi studenty je zaznamenán zejména díky zařazení dramatické výchovy do výuky osmiletého gymnázia.

Naší prioritou (a prioritou každého pedagogického pracovníka naší školy) je využívání aktuálních situací v denním běhu života školy k formování jednoznačných odmítavých postojů k sociálně nežádoucím jevům a přijímání žáků s rozdílnou sexuální orientací či nejasnou identitou.

Udržovat pozitivní klima školy, posilovat kamarádské vztahy mezi žáky, mezi žáky a pedagogy i mezi pedagogy navzájem, mezi školou a rodiči.

Prostředky využívané pro realizaci krátkodobých i dlouhodobých cílů

- výchova ke zdravému životnímu stylu, podněcování žáků k uvědomění si zodpovědnosti za své fyzické i duševní zdraví, zdraví okolních lidí a za životní prostředí v rámci ŠVP jednotlivých předmětů
- podpora žáků v oblasti „přijmout sám sebe, jaký jsem“ a nebát se okolí a příprava ostatních žáků na možné odlišnosti
- vytváření životních postojů a kvalitního žebříčku hodnot s důrazem na život bez drog, násilí a diskriminačního chování
- rozvoj a podpora sociálního chování, posilování duševní odolnosti vůči stresu
- vytváření příjemného prostředí pro přijetí jakéhokoli žáka
- pozitivní motivaci pro zapojení všech žáků do školních i mimoškolních aktivit
- nabízení možností, jak se samostatně rozhodovat a jak umět hledat pomoc
- individuální práce s každou třídou
- aktivní zapojení třídního učitele
- dobře zpracovaný školní řád a jeho respektování žáky, rodiči i učiteli
- práce výchovného poradce a metodika prevence
- úzká spolupráce mezi rodiči, žáky, školou
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu
- vyhranění negativního postoje k návykovým látkám
- umění zvládat stresové situace
- nabídka širokého spektra školních aktivit

- preventivní strategie je v jednotlivých ročnících obsažena v ŠVP
- výuka zdravotní tělesné výchovy významně přispěje svými tématy k plnění cílů MPP
- všichni pracovníci školy se snaží, aby u žáků docházelo k postupnému zvyšování a upevňování sociálních kompetencí a podporují rozvoj jejich komunikačních dovedností

Hodnocení cílů stanovených v preventivním programu na školní rok 2021/2022

V tomto školním roce byly plněny krátkodobé i dlouhodobé cíle dle možností školy a dle aktuálních potřeb. Všichni zaměstnanci školy byli seznámeni metodikem prevence s programem na daný školní rok. Po celou dobu velmi dobře fungovala spolupráce s třídními učiteli, odborníky a institucemi, zabývajícími se problematikou sociálně patologických jevů.

Jako každý rok, i letos proběhlo pasování žáků primy na právoplatné žáky gymnázia, čímž se utvrdilo jejich postavení mezi ostatními žáky. Těto akce se vždy účastní celá škola. Další celoškolské akce je vánoční besídka a na závěr školního roku studentský průvod městem Majáles. Ten je vždy zakončen volbou krále a královny na následující školní rok.

Tématika sociálně patologických jevů je zařazována do některých výukových předmětů, jako např. biologie, český jazyk, zdravotní tělesná výchova, výtvarná výchova, občanská výchova a cizí jazyky. Jsou používány různé formy, jako např. diskuse, referáty, prezentace, seminární či slohové práce, výtvarné práce.

Součástí prevence jsou také několikadenní školní akce. V primě to byl kurz environmentální výchovy v Sedmihorkách, v sekundě lyžařský výcvik v Aši, pro sextu byl zorganizován lyžařský výcvik v Krkonoších. Žáci septimy absolvovali sportovně-turistický kurz na Máchově jezeru. Také proběhla celá řada jednodenních aktivit, jako jsou různé exkurze, divadla, sportovní akce, historické putování, den otevřených dveří, přeshraniční spolupráce, dopravní výchova. Žáci mají možnost trávit přestávky hraním stolního tenisu a stolního fotbalu.

Ve škole nadále pracuje „žákovská rada“, která zasedá každé čtvrtletí a předává požadavky studentů vedení školy.

Žáci kvinty, sexty a septimy se zapojili do charitativních akcí – Srdíčkový den a sbírka Světluška.

Poradenské služby ve škole zabezpečovaly výchovná poradkyně a metodička prevence v rozsahu odpovídajícím počtu studentů a vzdělávacím potřebám školy. Tyto služby zahrnují primární prevenci sociálně patologických jevů, kariérové poradenství integrující vzdělávací, informační a poradenskou podporu vhodnou k volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu osobnímu uplatnění, průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s nespěchem a vytváření předpokladů pro jejich zlepšení.

Všichni pedagogové a odborní pracovníci důsledně a systematicky vedli žáky k osvojení norem mezilidských vztahů respektujících identitu a individualitu žáka a rozvíjeli zejména pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, humánní a tolerantní jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince. Pedagogové podporují a prohlubují spolupráci a kolegiální vztahy v pedagogickém sboru. U rodičů stále prohlubujeme povědomí o sociálně nežádoucích jevech, o jejich prevenci a snažíme se, přimět je k aktivní spolupráci se školou.

Výskyt sociálně patologických jevů ve školním roce 2021/2022

Závažné přestupky vůči školnímu řádu 3x

Slovní či kyber útoky na spolužáky 8x

Špatné vztahy mezi žáky 4x

Kyberšikana 3x

Psychické potíže 3x

Závěr

Cíle vytyčené preventivním programem se během školního roku 2021/2022 podařilo splnit. Žáci získali řadu vědomostí a dovedností v oblasti sociálně patologických jevů a také zdravého životního stylu. Věřím, že naší prací přispíváme a pomáháme vytvářet pozitivní kamarádské vztahy mezi žáky. Ve všech těchto oblastech hodláme pokračovat i v příštím školním roce.

Přílohy: jsou umístěny na webu školy

Školní řád

Rizikové chování – „Co dělat když...“

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Plán postupu při řešení problémů – krizový plán